

разпространява значително, даже и при християнска Испания през XV – XVI в. Плочките от глазиран фаянс – асулехос (azulejos) – се използват за оформяне на висок цокъл или изцяло покриват повърхностите (напр. на сивовете). Арките в редуващи се тухли и камък изчезват, подковообразните арки се пречупват, а детелиновидната арка се украсява с борд с криволинеен фестон. Калиграфската декорация допуска използването на курсивен шрифт, макар и куфическо писмо.

НАЗАРИДСКОТО ИЗКУСТВО XIV – XV ВЕК В ГРАНАДА. Това е епоха на голяма изисканост, чието върхово постижение е Алхамбра в Гранада. Тази епоха внася малко архитектурни нововъведения, а повече прави декорация, шук и керамика, които изцяло обличат стените. Между рамките на вратите и прозорците, които се явяват опорните елементи на композицията, се разполагат пана с много добри пропорции. Силуетът на арките се опростява (най-често до полукръг), докато контурът им се украсява с дантели от детайли.

ИЗКУСТВОТО МУДЕХАР. Това е изкуство на мюсюлманите, които продължават да работят според традициите си за християните. То било на мода от XI до XV в. според хода на Реконкистата; някои елементи от него, като таваните артесонадо, надживяват мударх още няколко века.

Дворцовият мударх, заради който се казват художници от мюсюлманските дворове (синагогите в Толедо, строежите на Дон Педро Жестокия в Тордесийас и в Севиля, в забележителния Алкасар), удължава стила алмохад, който инспирира съвременния назаридски стил. Обратно, простонародният мударх, развиван от местни майстори, ясно показва местни черти: в Кастилия стените се украсяват със слепи аркатури (Аревало, Сахагун, Толедо); в Арагон геометрични плетеници и асулехос покриват камбанариите.

ПАМЕТНИЦИ:

ДЖАМИЯТА В КОРДОВА е строена на етапи (от 785 до 987). Нейният план следва традиционната правоъгълна ограда и двор, заобиколен с аркади (Дворът на портокаловите дървчета), където в големият басейн на Ал Мансур се извършвали ритуалните измивания; зала за молитви и минаре. Джамията е построена на няколко етапа. Абдел Рахман I (758–788) закупува християнската част от визиготската църква Сент Винсент (преди половината ползвали християните, половината – мюсюлманите), събаря я и строи към

Дворът с портокаловите дървчета и минарето на джамията в Кордова

780 г. Великолепна джамия с 11 кораба, всеки от които се отваря към Двора с портокаловите дървчета. При строителството ѝ се използват мраморни колони и квадри от романските сгради. Едно архитектурно нововъведение прави тази джамия прочута: наслагването на два етажа арки една над друга, което позволява извисяването на тавана и олекотяването на ансамбъла. Абдел Рахман II увеличава джамията през 848 г. и я удължава до мястото, където днес се намира капелата Вилевисиоса. През 961 г. Ел Хаким II построява михраба. Накрая през 987 г. Ал Мансур ѝ придава окончателните размери, като добавя 8 кораба, успоредни на първоначалните, което се разпознава по настилката от червени тухли. Интериорът представлява истинска гора от колони (ок.850). Подковообразните арки са оформени от редуващи се бели и червени клинообразни блокове. Като се влезе през Пуерта де лас Палмас, се тръгва по един по-голям неф, с таван артесонадо, който води към михраба, пред който правоверните, водени от имама, се простират по очи за молитва. Тук михрабът е истинска разкошна зала, предхождано от тройна максура (помещение, запазено за халифа, чийто три купола върху нервюри са покрити отвътре с мозайки на златен фон, които се опират на истинска плетеница от арки). Декорацията се добавя